

Úvodník státní tajemnice Mileny Hrdinkové

Číslo 401
21. září 2020

V tomto čísle naleznete

Úvodník státní tajemnice

Kulatý stůl na téma priorit
předsednictví ČR

Projev o stavu Unie 2020

Strategie pro udržitelný růst
na rok 2021

Vyhlášení 1. výzvy nástroje pro
technickou podporu

Navýšení klimatických ambicí
pro rok 2030

Úprava návrh nařízení
klimatického zákona

Souhrnné vyhodnocení
vnitrostátních plánů v oblasti
energetiky

Digitální balíček desetiletí

Summit EU a Čína

Videokonference ministrů pro
vnitřní trh a průmysl

Plenární zasedání Parlamentu

Schválené rámcové pozice

Program evropských institucí

Milí čtenáři,

klíčovou událostí, kterou máme tento týden před sebou a které se budou týkat také další aktivity, je mimořádná Evropská rada. Ta se v Bruselu sejde ve čtvrtek 24. září a v pátek 25. září, samozřejmě za příslušných preventivních opatření, podobně jako v červenci.

V jednání pokračuje tento týden také Rada EU, poměrně výjimečně prezenčně v Bruselu. V pondělí se setkali ministři zahraničních věcí, kteří diskutovali především o nejnovějším politickém vývoji v Bělorusku a aktuálním dění včetně situace v Libanonu, Číně, Turecku a Rusku. Paralelně proběhla také Rada pro zemědělství a rybolov, která měla na programu reformu společné zemědělské politiky po roce 2020 a otázky související s obchodem v odvětví zemědělství. V Berlíně se v neděli a v pondělí neformálně setkali ministři odpovědní za obchod, kteří se věnovali tématu reformy Světové obchodní organizace a snížení závislosti EU na globálních dodavatelských řetězcích.

V úterý se pak uskutečnilo jednání Rady pro obecné záležitosti. Ministři projednali zejména přípravu mimořádné Evropské rady, aktuální stav jednání mezi EU a Spojeným královstvím a o provádění dohody o vystoupení, unijní koordinace opatření souvisejících s covid-19 a víceleté legislativní plánování.

Mimořádná Evropská rada ve čtvrtek a v pátek má na programu vnější vztahy, vnitřní trh, průmyslovou politiku a digitální transformaci. První den jednání se lídři zaměří právě na vnější vztahy. Věnovat se budou zejména vztahům s Čínou a Tureckem, situací ve východním Středomoří a pokračovat budou také v diskuzi o nejnovějším politickém vývoji v Bělorusku. V pátek se pak debata zaměří na vnitřní trh, zejména na návrat jeho plnému fungování v kontextu boje s pandemií covid-19, zvýšení globální konkurenceschopnosti průmyslových odvětví EU a urychlení digitální transformace. Znovu se lídři potkají v polovině října, kdy budou diskutovat klimatickou politiku a migraci.

Kulatý stůl na téma priorit předsednictví ČR

V pátek 18. září 2020 se prostřednictvím online platformy Webex Teams uskutečnil první podzimní kulatý stůl, tentokrát na téma priorit předsednictví České republiky v Radě EU 2022. Diskuze se zúčastnili zástupci státní správy, obou komor parlamentu, hospodářské, akademické a sociální sféry, společně s odborovými svazy a zástupci evropských institucí. Odborným garantem byl Institut pro evropskou politiku EUROPEUM.

Debata Národního konventu o EU se zaměřila na **čtyři diskuzní otázky**: (1) V jakém kontextu bude Česká republika předsednictví v roce 2022 přejímat? (2) Na jaké priority by se měla Česká republika zaměřit? (3) Jak by měla Česká republika spolupracovat v rámci předsednického tria s Francií a Švédskem? (4) Jak by měla Česká republika spolupracovat s dalšími institucemi v prosazování svých priorit?

Kulatý stůl zahájila státní tajemnice pro evropské záležitosti **Milena Hrdinková**. Zdůraznila intenzitu příprav Česka na předsednickou roli v Radě EU. Důraz je v současnosti nejvíce kladen na výběr

priorit, které se stanovují s maximální transparentností. Dodatečná reflexe priorit s ohledem na vývoj v Evropské unii proběhne ještě v příštím roce.

Podkladový materiál představil **Vít Havelka**. Ten podtrhl důležitou roli politického konsenzu k českým prioritám na úrovni politických stran tak, aby nedošlo k příliš velkým změnám po volbách do Poslanecké sněmovny na podzim 2021.

První stanovisko následně prezentoval **Nikola Hořejš** za STEM. Podotkl, že česká veřejnost se příliš o EU nezajímá, přesto většinově podporuje investice, které k nám z EU putují, a to zejména do dopravy, ekonomické obnovy a snižování nezaměstnanosti. Další stanovisko prezentoval **Jarolím Antal** z Vysoké školy ekonomické. Posledním příspěvkem uzavřela úvodní blok stanovisek **Kateřina Šustrová** za Úřad vlády. Ta upřesnila, že program českého předsednictví postupně vytvářen podle vývoje na evropské úrovni, přičemž ucelený pracovní program bude představen těsně před začátkem předsednictví.

/Pokr. na s. 2/

Diskutující debatovali o prioritách v oblastech vnitřního a digitálního trhu, energetické bezpečnosti, zelené transformace, průmyslové politiky nebo veřejného zdraví. Zároveň byla diskutována problematika spolupráce s českými poslanci v Evropském parlamentu, institucemi EU a s českými občany, kteří unijních institucích pracují. Pozornost byla věnována i otázce využití předsednictví jako vhodné příležitosti ke komunikaci českých priorit v EU a Evropské unie jako takové směrem k české veřejnosti.

Více informací o činnosti Národního konventu o EU naleznete na webu www.narodnikonvent.eu, popřípadě na účtech a sítích Twitter (@KonventEU), Facebook (Národní konvent o EU) nebo Instagram (#Narodnikonvent).

Z kulatého stolu budou vypracována doporučení, která budou představena vládě České republiky a dalším tvůrcům české evropské politiky. /J. Sochor/

Projev o stavu Unie 2020 > Komise

Předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová přednesla minulou středu v Evropském parlamentu v Bruselu svůj první Projev o stavu Unie. Shrnula v něm necelý první rok ve funkci a představila legislativní plány na příštích 12 měsíců.

Vzhledem k pokračující pandemii covid-19 se předsedkyně Komise hodlá do budoucna více zaměřit na oblast **zdravotnictví**. Chce posílit Program EU4Health, Evropskou agenturu pro léčivé přípravky (EMA) a Evropské centrum pro kontrolu a prevenci nemocí (ECDC). Plánuje také vytvořit novou Evropskou agenturu pro vědu a výzkum v biomedicině (BARDA), aby byla EU do budoucna lépe připravená a strategicky zásobená. V rámci nadcházející Konference o budoucnosti Evropy hodlá také rozvinout debaty o posílení kompetencí EU v oblasti zdravotnictví.

Předsedkyně Komise také potvrdila závazek pokročit dále v **klimatické a digitální transformaci EU**. Komise v nejbližších dnech navrhne nový cíl pro redukci emisí do roku 2030, a to redukci ve výši 55 %. Zavázala se také k tomu, že 37 % prostředků z fondu Next Generation EU (NGEU) půjde přímo na cíle Evropské zelené dohody a že 30 % prostředků z fondu NGEU bude získaných prostřednictvím zelených dluhopisů.

V oblasti digitalizace hodlá Komise vytvořit plán pro evropské digitální desetiletí (do 2030). Chce se soustředit zejména na tyto tři oblasti: data, technologie a infrastruktura. 20 % z NGEU bude investováno do digitalizace. EU také doufá v dosažení globální dohody o digitálním zda-

nění, v případě neúspěchu je však připravena pokročit v této oblasti i unilaterálně.

Předsedkyně Komise také zdůraznila důležitost **silné EU v multilaterálním světě**. EU by měla být lídrem při revitalizaci Světové obchodní organizace nebo Světové zdravotnické organizace. Aby byla skutečným globálním hráčem, je však zapotřebí zavést hlasování kvalifikovanou většinou, minimálně v oblasti lidských práv a provádění sankcí. Komise také plánuje předložit konečný návrh evropského Magnitského zákona. EU bude aktivní ve svém sousedství, ať už se jedná o západní Balkán, Východní partnerství nebo Afriku. Klíčovou vazbou nadále zůstane silné transatlantické partnerství. Čína bude i v budoucnu důležitým partnerem, ale také ekonomickým konkurentem a systémovým rivalem.

Komise dále navrhne legislativu na podporu členských států ve stanovení **minimálních mezd**. Návrh bude respektovat kompetence a tradice členských států.

Příští týden představí nový **pakt o migraci a azylu**, čímž chce zaručit, že migrační politika EU zůstane solidární a humánní a budou se jí účastnit všechny členské státy.

Do konce měsíce představí Komise první zprávu ohledně dodržování **principů právního státu** ve všech členských státech EU. Tento princip je pro EU velmi důležitý a bude důležitou součástí fondu NGEU.

/R. Franěk/

Strategie pro udržitelný růst na rok 2021 > Komise

Dne 17. září 2020 zveřejnila Komise Strategii pro udržitelný růst na rok 2021, čímž formálně zahájila nový ročník evropského semestru.

Dokument byl letos vydán dříve oproti zavedené praxi, neboť se Komise rozhodla ASGS využít k představení pokynů pro **implementaci Facility na podporu oživení a odolnosti** (Recovery and Resilience Facility, RRF).

ASGS úvodem konstatuje, že pandemie covid-19 uvrhla svět do náhlé a hluboké recese. Dle letní ekonomické prognózy by ekonomika EU měla v roce 2020 klesnout o 8,3 % a v roce 2021 by měla zaznamenat ekonomický růst ve výši 5,8 %.

Klíčovým nástrojem obnovy by měla být RRF, jež je součástí nového nástroje Next Generation EU a která zahrnuje prostředky ve výši 672,5 mld. eur (ve formě grantů a půjček členským státům) na **obnovu ekonomiky a na zelenou a digitální transformaci**.

ASGS stanovuje **vodítka pro přípravu plánu na podporu oživení a odolnosti** - Národního plánu obnovy. Ten je podmínkou pro čerpání prostředků z RRF a bude předsta-

vovat jeden z klíčových prvků nadcházejícího cyklu evropského semestru.

Dle pokynů Komise by plán na podporu oživení a odolnosti měl reflektovat jak výzvy specifické pro daný členský stát - **country specific recommendations** (CSR) na roky 2019 a 2020, tak celounijní výzvy, tedy tzv. **flagships**. Ty zahrnují oblasti mj. jako podpora čisté mobility, zvýšení energetické účinnosti budov, podpora udržitelné a dostupné dopravy, dostupnost vysokorychlostního připojení, digitalizace veřejné správy a rozvoj cloudových kapacit, podpora vzdělávání a digitálních dovedností.

/J. Fiala/

Vyhlášení 1. výzvy nástroje pro technickou podporu > Komise

Komise 18. září oficiálně vyhlásila 1. výzvu nástroje pro technickou podporu (Technical Support Instrument, TSI).

Instrument TSI bude fungovat podobně jako Program na podporu strukturálních reforem (SRSP). Předchůdce TSI, program SRSP, vznikl v roce 2017 a ČR s ním má pozitivní zkušenost. Nástroj je určený pro veřejnou správu členských států při přípravě a provádění reforem. TSI lze využít i na podporu implementace nových nástrojů **facilita na podporu oživení a odolnosti a fond pro spravedlivou transformaci.**

První výzva TSI klade důraz na klimatickou udržitelnost, digitalizaci ekonomiky a obnovu evropského hospodářství ve světle ekonomických dopadů pandemie covid-19. Členské státy budou moci i nadále předkládat projektové žádosti související s čistě národními reformními prioritami.

Rozpočet TSI na nadcházející programové období má činit celkově **864 mil. eur**, s tím, že na alokaci pro 1. výzvu Komise vyčlenila **114 mil. eur**. Podpora nemůže být čerpána na mzdové náklady nebo investice, ale typicky na externí služby, analýzy, poradenství, vzdělávání zaměstnanců, výměnu zkušeností, cestovní náklady atd. Ze strany žadatele není požadováno žádné spolufinancování.

Koordinátorem TSI na evropské úrovni je Generální ředitelství pro podporu strukturálních reforem (DG REFORM). Národním kontaktním místem pro TSI je Úřad vlády - Sekce pro evropské záležitosti (ÚV-SEZ), kde je možné získat bližší informace. Termín pro podání projektových žádostí na ÚV-SEZ je do 5. října 2020.

/A. Mundil/

Navýšení klimatických ambicí do roku 2030 > Komise

Na základě závazku z Pařížské dohody snížit průměrný nárůst teploty do 2 °C a více k 1,5 °C oproti preindustriální době se Evropská rada v prosinci 2019 zavázala k dosažení klimatické neutrality do roku 2050. Spolu s tímto cílem vydala Komise Zelenou dohodu pro Evropu, tedy soubor návrhů opatření, který umožní tohoto cíle dosáhnout. V tomto kontextu Komise nově zveřejnila sdělení (KOM(2020) 562) k avizovanému plánu navýšit klimatické ambice snížení emisí skleníkových plynů do roku 2030 z aktuálních 40 % na 55 % vůči roku 1990.

Komise se na základě dopadových studií, které vydala spolu se sdělením, rozhodla pro **navýšení klimatického cíle do roku 2030 na 55 %**. Argumentuje, že současné projekce aktuálních klimatických ambicí neumožní dosažení klimatické neutrality do roku 2050, ale pouze snížení emisí o 60 %. Navrhuje proto aktualizovat stávající cíl pro rok 2030, pomocí změny v návrhu aktuálně projednávaného klimatického zákona, který měl původně zanést cíl dosažení klimatické neutrality do roku 2050 do Evropského práva.

Přestože sama Komise označuje toto navýšení za ambiciózní, podle výsledků dopadových studií jej považuje za **proveditelné**. Zároveň Komise na základě návrhu navýšení předloží do června 2021 návrhy úprav relevantní legislativy. Komise počítá s navýšením ambicí ve všech oblastech a v odpadových studiích analyzuje i jejich socioekonomické dopady.

Přestože energetika generuje v Evropské unii naprostou většinu emisí skleníkových plynů, **dopadové studie** se věnují i průmyslu, dopravě, zemědělství a životnímu prostředí. Komise informuje, že primární důraz na elektrifikaci a zvýšení ambicí, jak v podílu obnovitelných zdrojů, tak v energetické efektivitě, představují podle analýz nákladově efektivní variantu ke snížení emisí.

Podle Komise musí **největší příspěvek** pro snížení emisí pocházet **ze sektoru energetiky a budov**. Emise by se v těchto sektorech do roku 2030 měly snížit až o 60 % oproti roku 2015, přičemž využití obnovitelných zdrojů v elektroenergetickém mixu by se pro dosažení cíle mělo navýšit až na 65 %. Komise předpokládá, že dojde ke snížení spotřeby uhlí o cca 70 % do roku 2030 oproti 2015. Pro dosažení cílů je naprosto zásadní zvýšit rychlost renovací budov na 2 % ročně do 2030.

V sektoru **dopravy** by se měl podíl spotřeby obnovitelných zdrojů zvýšit na 24 % do roku 2030. Komise předpokládá, že pro dosažení těchto cílů bude potřeba v následujících deseti letech o cca 350 mld. eur ročně navýšit investice oproti letům 2011 – 2020. Nicméně toto navýšení je pouze o 90 mld. eur ročně větší, než předpokládané investice nezbytné pro dosažení současných cílů pro rok 2030. Komise předpokládá, že nárůst v nákladech na energie bude pouze o 0,4 % HDP vyšší.

Aktuálně schválený **víceletý finanční rámec a Next Generation EU poskytnou celkem 1,8 bilionu eur**, což by spolu s povinnou alokací části prostředků na „zelená řešení“ mělo vygenerovat dostatek prostředků. Komise zároveň dodává, že zvýšení klimatických cílů samozřejmě znamená i těžce kvantifikovatelné, ale důležité přínosy, jako snížení znečištění ovzduší a zlepšení zdravotního stavu obyvatel.

Komise si je plně vědoma, že přechod bude náročný pro členské státy, které mají energetický mix založený na fosilních zdrojích a mají tedy emisně intenzivní hospodářství. Tyto členské státy budou potřebovat nejvíce investic. Komise ale konstatuje, že pro ty je již nyní k dispozici mnoho nástrojů, jako Fond obnovy, Fond spravedlivé tranzice, modernizační fond, Invest EU a další.

Komise ve sdělení nechce předjímat, jaké iniciativy budou představeny do června roku 2021. Ovšem již nyní je zřejmé, že bude nezbytné revidovat směrnici o obnovitelných zdrojích (RED2), směrnici o energetické účinnosti budov EPBD a směrnici o energetické efektivitě (EED), a to jak v oblasti hlavních cílů, tak v oblasti například vedlejších, jako podíl obnovitelných zdrojů v topení a chlazení, či rychlost renovace budov. Komise ve sdělení identifikuje i **měkka opatření** jako posílení vzdělávání a rekvalifikace, posílení výzkumu a vývoje a podobně. V případě emisních povolenek (EU ETS) Komise předpokládá komplexní revizi směrnice. Komise zvažuje i rozšíření EU ETS na všechny fosilní zdroje, přičemž se plánuje zaměřit na lepší redistribuci prostředků, které skrze EU ETS členské státy získávají. Zároveň Komise plánuje revizi směrnici sdílení úsilí a směrnice o propadech u uhlíku v půdě (LULUCF).

/M. Sitta/

Návrh nařízení klimatického zákona navazuje na sdělení Komise „Zelená dohoda pro Evropu“ a cíl klimatické neutrality EU do roku 2050, který schválila Evropská rada ve svých závěrech z 12. prosince 2019.

Cílem původního návrhu je stanovit rámec pro dosažení klimatické neutrality v EU do roku 2050. Návrh má, v souladu s vědeckými poznatky, začlenit cíl EU k **dosažení klimatické neutrality do roku 2050** do právních předpisů a přispět k provádění Pařížské dohody, včetně dlouhodobého cíle udržet nárůst průměrné globální teploty výrazně pod 2 °C ve srovnání s úrovní před průmyslovou revolucí a usilovat o udržení tohoto nárůstu pod 1,5 °C.

Aktuální návrh úpravy reflektuje sdělení Komise a dopadové studie o navýšení klimatických cílů snížení emisí do roku 2030 z aktuálních 40% na 55 % vůči roku 1990. Komise se domnívá, že aktuální nastavení cílů nereflektuje ambice dosažení klimatické neutrality do roku 2050 a na základě dopadových studií se rozhodla pro navýšení ambicí v roce 2030.

Komise tedy vydává úpravu aktuálně projednávaného klimatického zákona tak, aby ve svém recitálu a v bodě 2 a reflektoval toto navýšení ambicí.

/M. Sitta/

Souhrnné vyhodnocení vnitrostátních plánů v oblasti energetiky > Komise

Komise 17. září publikovala soubor několika dlouho očekávaných dokumentů v kontextu Zelené dohody pro Evropu. Tyto dokumenty by primárně měly sloužit jako podklad pro debatu o navýšení klimatických cílů snížení emisí skleníkových plynů v roce 2030 ze 40 % na 50 až k 55 % vůči roku 1990.

Na konci roku 2019 měly všechny členské státy zaslat Komisi finální verze **Vnitrostátních plánů v oblasti energetiky a klimatu** (NCEPs). Tyto plány obsahují detailní informace, jak hodlají členské státy v letech 2021 až 2030 naplnit stávající cíl snížení emisí do roku 2030 o 40 %, spolu s dalšími klimaticko-energetickými cíli. Členské státy již během roku 2018 zaslaly své návrhy NCEP, ke kterým Komise vytvořila připomínky a ty následně měly státy zohlednit při vytváření finální verze.

Ze zasláných plánů NCEP vyplývá, že státy plánují do roku 2030 výrazně **navýšit využívání obnovitelných zdrojů energie**. Projekce dat ukazuje, že souhrnně by se v roce 2030 v Evropské unii měly obnovitelné zdroje podílet na spotřebě energií z 33,1 až 33,7 %, tudíž členské státy plánují splnit stanovený cíl podílu 32 %. Ovšem pokud dojde k navýšení klimatických cílů v roce 2030 na 55 %, tak z modelací Komise vyplývá, že podíl obnovitelných zdrojů na spotřebě by měl v roce 2030 být 38 – 40 %.

Digitální balíček desetiletí > Komise

Nedílnou součástí zprávy Komise o stavu Evropské unie zveřejněné 16. září je balíček iniciativ k digitální agendě, souhrnně označován jako „Digital Decade Package“. Na navazující tiskové konferenci 18. září eurokomisaři Margrethe Vestager a Thierry Breton blíže představili obsah digitálních iniciativ k vysoce výkonné výpočetní technice (HPC) a konektivitě 5G.

Prvním návrhem nového digitálního balíčku je návrh nařízení, který výrazně navyšuje financování pro druhou generaci společného podniku Euro HPC Joint Undertaking. Nařízení má za cíl **vytvořit z Evropy světového lídra v oblasti vysoce výkonné výpočetní techniky** a kvantových výpočtů.

Iniciativa vznikla již v roce 2018 a sdružuje výzkumné instituce a soukromé subjekty z 32 evropských zemí. Do projektu je zapojena také Česká republika prostřednictvím centra IT4Innovations v Ostravě, které hostí jeden z 8 superpočítačů iniciativy EuroHPC. Oproti období 2018-2020, kdy byl rozpočet stanoven na cca 1 mld. eur, došlo pro období 2021-2033 k výraznému navýšení

V oblasti energetické účinnosti z finálních dat NCEP vyplývá, že **ambice členských států jsou nedostatečné pro splnění těchto cílů**. Zvolená opatření by měla přispět ke snížení primární spotřeby energií o 29,7 % a konečné spotřeby o 29,4 % v roce 2030. Dohodnutý cíl je ovšem 32,5 %, a tímto vzniká mezera mezi ambicemi členských a dohodnutými cíli o 2,8 % u primární spotřeby energií a 3,1 % u finální spotřeby energií.

V oblasti snižování emisí skleníkových plynů by projekce ambicí členských států do roku 2030 měly dosáhnout **snížení emisí o 41 % do roku 2030**, a tedy překonají cíl 40 %. Komise rovněž informuje, že pro splnění cílů 2030 bude vyžadovat investice v hodnotě 260 miliard eur ročně. Při navýšení klimatických cílů snížení emisí na 55% by tato částka měla vzrůst na 350 miliard eur. Primární nárůst by měly představovat investice do renovací a služeb.

Zároveň ze zasláných NECP je zřejmé, že v EU dochází **odklonu od uhlí dříve**, než se původně čekalo a do roku 2030 je se očekává snížení spotřeby uhlí o 70 %. Závěrem Komise vyzdvihuje, že členské státy prokázaly dostatek ambicí, aby došlo k naplnění většiny dohodnutých klimatických závazků. /M. Sitta/

na celkem 8 mld. a předpokládá se také navýšení kompetencí konsorcia i množství poskytovaných služeb pro evropské podniky.

Druhou částí balíčku je doporučení Komise o společném souboru **nástrojů Unie ke snížení nákladů na zavedení vysokokapacitních sítí** a zajištění včasného přístupu k rádiovému spektru 5G příznivému pro investice. Tímto krokem Komise zamýšlí snížit náklady a zvýšit rychlost zavádění 5G sítí v rámci obnovy po krizi covid-19 podporou přívětivého investičního prostředí. Komise klade důraz na snížení administrativní zátěže při vyřizování stavebních a dalších povolení.

Dalším z doporučení je podporovat přiměřené vyvolávací ceny v aukcích kmitočtů nebo vhodně kombinovat finanční pobídky s formálními závazky k urychlení bezdrátového pokrytí. Členské státy by měly do 20. prosince určit tzv. osvědčené postupy v oblasti koordinace na úrovni Unie a opatření na vnitrostátní úrovni. Do 30. března 2021 by se pak měly i s Komisí shodnout na tzv. souboru nástrojů. /V.Vinklárková, O.Blažek/

Letos již druhý videokonferenční summit EU s Čínou proběhl v pondělí 14. září 2020. Jednalo se o náhradu plánovaného fyzického summitu předsedů vlád a hlav států EU27 a Číny, který mělo hostit Lipsko a který byl plánovaný jako jeden z pomyslných vrcholů německého předsednictví v Radě EU. Summit byl sice odložen na neurčito, „čínská otázka“ nicméně i tak zůstává na agendě EU hodně vysoko. Nejde přitom rozhodně o náhodu. Rok 2020 měl být ve vzájemných vztazích do jisté míry přelomový. Zatím však nejenže není v dohlednu očekávané dokončení Investiční dohody, ale Čína na mezinárodním poli projevuje čím dál větší asertivitu. Zájmy EU a Číny se tak stále více rozcházejí, a to přes velký počet bilaterálních „dialogů“.

Základem současného přístupu EU k Číně jsou sdělení Komise z března 2019 **EU-Čína: Strategický přístup**, které definovalo více pragmatický, asertivní a vyvážený přístup EU v hospodářských vztazích a v oblasti globálních výzev, a rovněž společné prohlášení ze summitu EU – Čína z dubna 2019.

První letošní videokonference proběhla už v červnu, společné prohlášení ani rámcový dokument pro budoucí spolupráci nicméně přijaty nebyly, a to zejména kvůli přetrvávající absenci shody na otázkách obchodu a investic či v oblasti sítí 5G. V červenci se uskutečnil také ekonomický a obchodní dialog na vysoké úrovni, který v rámci techničtější debaty zhodnotil zejména aktuální stav vyjednávání Investiční dohody, tržní bariéry nebo přístup na trh ve finančních službách.

V obecné rovině nejsou výsledky vzájemné spolupráce v roce 2020 prozatím uspokojivé, neboť se nejen nedaří přinutit Čínu k jejích naplnování, ale Čína je na mezinárodním poli čím dál sebevědomější, ať už jde o její vlastní pojetí multilaterální spolupráce, financování infrastrukturálních a jiných projektů ve třetích zemích a rozšiřování obchodního vlivu.

Předmětem videokonference byly tři hlavní okruhy témat. V oblasti **obchodu a investic** zazněl ze strany EU apel na větší čínské ambice ve vyjednávání Investiční dohody. Obě strany si pak potvrdili záměr do konce roku učinit pokrok. EU rovněž zdůraznila, že pokrok v jednání o Agendě 2025 je závislý na výsledcích jednání o Investiční dohodě. Akcentovala také stávající a nové tržní bariéry, zejména v oblasti zemědělské produkce, finančních služeb nebo v digitálním sektoru a vyzvala Čínu k reciprocitě a spolupráci na narovnání podmínek v oblasti průmyslových subvencí a globálním obchodě celkově.

Významnou událostí na okraj summitu se tak stalo podepsání **Dohody o ochraně zeměpisných označení původu**, jež bylo již několikrát odloženo. Dohoda by měla po stupu v platnost ochránit evropské držitele ochranných značek (včetně dvou českých) před místní „nepůvodní“ konkurencí a obsahuje rovněž nástroje na vymáhání těchto závazků.

Dalším tématem byly ambice v oblasti **klimatu a udržitelnosti**. Rovněž zde EU vyzvala Čínu k většímu nasazení na globální úrovni, zastropování emisních limitů, vyhlášení moratoria na stavbu uhelných elektráren či k podpoře budoucího schématu pro biodiverzitu. Strany se také dohodly na ustavení dialogu o životním prostředí a klimatu na vysoké úrovni za účelem dosahování cílů v této oblasti.

Další témata zahrnují také **mezinárodní reakci na covid-19, lidskoprávní otázky** (EU zdůraznila zejména dění v Hongkongu a provinciích Sin-ťiang a Tibet, strany si potvrdily konání Lidskoprávního dialogu ve fyzické podobě později v tomto roce) a **zahraničněpolitická témata**. /E. Kozelková Drnovská/

Videokonference ministrů odpovědných za vnitřní trh a průmysl > Rada

V pátek 18. září se uskutečnilo letošní čtvrté videokonferenční jednání ministrů pro vnitřní trh a průmysl, poprvé pod vedením německého předsednictví. Delegaci ČR vedla náměstkyně ministra průmyslu a obchodu Martina Tauberová. Hlavním tématem jednání bylo ekonomické oživení EU a prohlubování vnitřního trhu.

Radu zahájil německý ministr ekonomických záležitostí a energetiky Peter Altmaier, který zmínil, že plně fungující vnitřní trh má klíčový význam pro obnovu unijní ekonomiky. Je proto jej tudíž nadále prohlubovat a rovněž vyvinout **ambiciózní průmyslovou politiku**.

Na vystoupení Petera Altmaiera navázala místopředsdkyně Komise **Margrethe Vestagerová** sdělením, že investice do digitální a zelené transformace pomohou oživení a růstu ekonomiky. Rovněž avizovala, že Komise na základě výzvy členských států posoudí možnosti prodloužení Dočasného rámce pro veřejnou podporu. Místopředsdkyně M. Vestagerová také apelovala na to, aby se i během krize vymáhalo dodržování pravidel hospodářské soutěže.

Poté promluvil komisař pro vnitřní trh **Thierry Breton**, který vyzval k dodržování čtyř svobod vnitřního trhu a také

podpořil vizi, že koronakrize může posloužit jako příležitost pro transformaci ekonomiky EU.

Zástupci členských států uvítali iniciativu německého předsednictví a Komise ohledně podpory prohlubování vnitřního trhu a v následné diskusi se shodli na tom, že je nutné zabránit tomu, aby se opakoval jarní scénář a byly znovu zaváděny překážky, které narušují fungování vnitřního trhu. Obzvláště důležité je **zachovat volný pohyb zboží a služeb**. V rámci jednání delegace rovněž žádaly o prodloužení lhůty pro čerpání prostředků z Dočasného rámce pro veřejnou podporu, který momentálně platí do ledna 2021.

V neposlední řadě zástupci členských států vyzdvihli nutnost snižování administrativní zátěže, která má pomoci podnikům překonat koronakrizi, a vyjádřili podporu skupině pro prosazování pravidel jednotného trhu (SMET) a nástrojům, jako je Jednotná digitální brána. Zazněla rovněž výzva k posílení strategické autonomie EU, ovšem bez zavádění protekcionismu. Členské státy se též shodly na tom, že zvláštní pozornost v této situaci zasluhují malé a střední podniky, které podporu potřebují nejvíce.

/V. Smolková s využitím materiálů MPO/

Výsledky plenárního zasedání > Evropský parlament

V týdnu od 14. do 18. září se uskutečnilo plenární zasedání Evropského parlamentu. Vzhledem k obavám z nepříznivé epidemiologické situace zasedlo plénum opět v Bruselu. Mezi hlavní body patřila výroční debata o stavu Unie s předsedkyní Komise a přijetí stanovisek Parlamentu k rozhodnutí o vlastních zdrojích a mechanismu civilní ochrany EU.

Ve středu 16. září vystoupila na plénu se svým historicky prvním **projevem ke stavu Unie** předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová.

Poslanci v pondělí 14. září diskutovali a následně ve středu 16. září hlasovali o legislativním **stanovisku k rozhodnutí o vlastních zdrojích** a podpořili tak zrychlení procesu, který EU umožní půjčku 750 miliard eur na balíček hospodářské obnovy. Parlament ve svém stanovisku zdůraznil, že rozpočet EU potřebuje nové zdroje příjmů, které by měly pokrýt alespoň náklady spojené s plánem na podporu oživení. Parlament rovněž požaduje, aby byly nové vlastní zdroje zaváděny podle právně závazného harmonogramu. Podle poslanců Parlamentu má být financování udržitelné (například zavedením daní pro podniky znečišťující životní prostředí) a nesmí se stát břemenem pro příští generace. Hlasování Parlamentu o tomto legislativním stanovisku je zásadním krokem, který umožní přijetí rozhodnutí o vlastních zdrojích Radou a jeho předložení k ratifikaci parlamentům 27 členských států.

Parlament ve středu 16. září také vyzval k dalšímu **posílení mechanismu civilní ochrany EU**, které by Unii umožnilo efektivněji reagovat na rozsáhlejší krizové situace, jakou je současná pandemie. Poslanci zdůraznili, že je třeba posílit roli EU pomocí mechanismu rescEU, aby členské státy nebyly odkázány jen na vlastní zdroje nebo

dobrovolnou pomoc ostatních. Parlament požaduje výrazné navýšení prostředků určených na připravenost na nouzové situace. Z nich by se měl realizovat např. nákup nezbytných zařízení, materiálů a dalšího vybavení rescEU. V zájmu větší transparentnosti využívání prostředků požaduje Parlament také jasné rozdělení prostředků mezi tři pilíře mechanismu: prevenci, připravenost a reakce.

Poslanci také 16. září hlasovali o postoji k návrhu Komise ohledně **zřízení Fondu pro spravedlivou transformaci**, ze kterého se má financovat pomoc pro regiony závislé na fosilních palivech (především na uhlí) při přechodu na zelenou ekonomiku. Poslanci požadují navýšení prostředků pro tento fond (25 miliard eur v cenách roku 2018 oproti 11 miliardám eur), které navrhla Komise, a jsou nyní připraveni vyjednávat o svém postoji s Komisí a Radou EU. Podle poslanců by členským státům, které se dosud nezavázaly ke splnění vnitrostátního cíle klimatické neutrality 2050, měla být uvolněna pouze polovina jejich národního přídělu do doby, než tento cíl přijmou.

Parlament během plenárního zasedání přijal usnesení, ve kterém žádá uspořádání nových prezidentských voleb v **Bělorusku** a přijetí sankcí vůči činitelům běloruského režimu včetně prezidenta Alexandra Lukašenků. Poslanci též v uplynulém týdnu vyzvali k mezinárodnímu vyšetřování případu ruského opozičního lídra **Alexeje Navalného** a potrestání pachatelů odpovědných za pokus o jeho otravu. V dalším usnesení Parlament vyzval, aby **Turecko ukončilo ilegální vrty zemního plynu** ve vodách východního Středomoří.

/J. Linková/

Rámcové pozice schválené v 38. týdnu > Informace

Rámcová pozice k návrhu rozhodnutí Rady, kterým se mění rozhodnutí č. 940/2014 o režimu **tzv. „octroi de mer“ (námoňní daně)** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Rámcová pozice k nařízení Rady o **celních kvótách a jiných dovozních kvótách Unie** (vypracovalo Ministerstvo financí)

Program evropských institucí, 22. až 29. září > Informace

Zasedání Rady pro obecné záležitosti, 22. září

Na pořadu jednání je informace o aktuální situaci ve vyjednávání o novém víceletém finančním rámci a balíčku obnovy a informace o aktuální situaci ve vyjednávání mezi EU a Spojeným královstvím.

Zasedání kolegia komisařů, 23. září

Balíček pro migraci a azyl, akční plán pro unii kapitálových trhů, balíček digitálních financí a akční plán pro celní unii.

Mimořádné zasedání Evropské rady, 24. až 25. září

Jednání se bude zabývat (i) vnitřním trhem, průmyslovou politikou a digitální agendou a (ii) vnějšími vztahy. ČR podporuje také další diskusi k povolební situaci v Bělorusku.

Neformální zasedání ministrů dopravy, 28. září

Na programu bude především politická debata ke kritériím pro pohotovostní plán pro evropské odvětví nákladní dopravy v době pandemie.

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 401, týden od 14. až 20. září 2020 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: David Březina* Kontakt: newsletter@vlada.cz